

UZASADNIENIE

Decyzją z 10 marca 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. przyznał I. G. (1) od 1 grudnia 2019 roku, tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku, prawo do emerytury. Jednocześnie organ zawiesił wypłatę przyznanego świadczenia z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia, wskazując, że może być wypłacane tylko jedno - wyższe lub wybrane przez ubezpieczonego.

I. G. (1) wniósł odwołanie od powyższej decyzji, zarzucając jej niezgodność z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 29 maja 1974 roku o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin. Wskazał, że Rejonowa Wojskowa Komisja Lekarska w S. w orzeczeniu z 2 czerwca 1989 roku orzekła, że jest on niezdolny do zawodowej służby wojskowej i zaliczyła go do II grupy inwalidów. W następstwie tego orzeczenia Wojewódzki Sztab Wojskowy w S., decyzją z dnia 23 czerwca 1989 roku, przyznał mu od 23 marca 1989 roku prawo do wojskowej renty inwalidzkiej II grupy inwalidów, które pobiera nadal. Zdaniem odwołującego brak jest w związku z tym podstaw do zawieszenia wypłaty przyznanej mu emerytury „cywilnej”, gdyż zasada wypłaty jednego świadczenia nie dotyczy zbiegu uprawnień do emerytury z rentą z tytułu inwalidy wojskowego, którego niezdolność do pracy pozostaje w związku ze służbą wojskową.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ wskazał, że art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 29 maja 1974 roku o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin dopuszcza pobieranie przez inwalidę wojennego i wojskowego, którego niezdolność do służby wojskowej powstała w związku z tą służbą, powiększoną o połowę emerytury albo emeryturę powiększoną o połowę renty. Przepis ten jednak nie ma zastosowania do ubezpieczonego, a art. 7 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 roku o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, zgodnie z którym w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przewidzianych w ustawie z prawem do emerytury lub renty albo do uposażenia w stanie spoczynku lub uposażenia rodzinnego przewidzianych w odrębnych przepisach, wypłaca się świadczenie wyższe lub wybrane przez osobę uprawnioną, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Cytowany przepis wyklucza zatem możliwość zbiegu świadczeń wojskowych ze świadczeniami z ubezpieczeń powszechnych, poza wskazaną powyżej sytuacją. Tym samym ubezpieczony uprawniony do renty wojskowej i pobierający to świadczenie, nie może jednocześnie pobierać emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, mimo, że spełnił warunki do jej nabycia i prawo to zostało mu przyznane.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

I. G. (1), urodzony (...), w okresie od 25 sierpnia 1977 roku do 31 sierpnia 1987 roku pełnił zawodową służbę wojskową.

Rozkazem dziennym Komendanta (...) z 31 sierpnia 1987 roku, z dniem 31 sierpnia 1987 roku I. G. (1) został zwolniony z zawodowej służby wojskowej i przeniesiony w stan spoczynku, z powodu ustalenia przez Rejonową Wojskową Komisję Lekarską trwałej niezdolności do tej służby od 30 marca 1987 roku.

Dowody:

- wyciąg z rozkazu dziennego z 31.08.1987 r. - k. 8 akt (...);
- orzeczenie z 30.03.1987 r. - k. 1-2 teczka dokumentacji orzeczniczo-lekarskiej w aktach (...).

Decyzją Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego z 9 listopada 1987 roku, na podstawie ustawy z 16 grudnia 1972 roku o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin, przyznano I. G. prawo do renty z tytułu inwalidztwa 3 grupy, pozostającego w związku ze służbą wojskową.

Dowód: decyzja z 9.11.1987r. - k. 14-15 akt (...).

Decyzją z 23 czerwca 1989 roku - w związku z zaliczeniem I. G. (1) do II grupy inwalidów w związku ze służbą wojskową - Wojewódzki Sztab Wojskowy przyznał mu prawo do wojskowej renty inwalidzkiej II grupy.

Dowody:

- orzeczenie z 2.06.1989 r. - k. 6 teczka dokumentacji orzeczniczo – lekarskiej w aktach (...);

- decyzja z 23.06.1989 r., -k. 33-34 akt (...).

W okresie od 8 listopada 1999 roku do 30 grudnia 2019 roku I. G. (1) był zatrudniony w Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w K., w tym w okresie od 8 listopada 1999 roku do 30 października 2003 roku w wymiarze ½ etatu na stanowisku inspektora ds. obronnych i od 1 listopada 2003 roku do 30 grudnia 2019 roku w wymiarze pełnego etatu, na stanowisku pracownika cywilnego korpusu służby cywilnej - starszego inspektora.

Dowód: świadectwo pracy z 30.12.2019 r. - k. 5 plik I akt ZUS.

W dniu 30 grudnia 2019 roku I. G. (1) wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Wniosek ów został rozpoznany poprzez wydanie zaskarżonej w niniejszym postępowaniu decyzji.

Niesporne, a nadto dowód: wniosek z 30.12.2019 r. - k. 1-3 plik I akt ZUS.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie mogło zostać uwzględnione.

W rozpoznawanej sprawie nie było między stronami sporu co do tego, że I. G. (1) ma prawo do wojskowej renty inwalidzkiej przyznanej mu na podstawie przepisów ustawy z 16 grudnia 1972 roku o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U z 1983r., Nr 29, poz. 139), która utraciła moc z dniem 26 lutego 1994 roku, w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 10 grudnia 1993 roku o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz.U. z 2020r., poz. 586), jak również prawo do świadczenia emerytalnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu (...) (...) (tekst jednolity: Dz.U. z 2020r. poz. 53, dalej jako: ustawa emerytalna). Strony miały jednak odmienne stanowisko w zakresie interpretacji mających zastosowanie przepisów prawa i ustalenia w konsekwencji, czy ubezpieczony jest uprawniony do pobierania jednocześnie obu tych świadczeń, tj. wojskowej renty inwalidzkiej i emerytury z FUS.

Instytucja zbiegu prawa do świadczeń uregulowana została w przepisie art. 95 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym „w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego” (ust. 1). W ustępie drugim tegoż artykułu wskazano jednakże, że „przepis ust. 1 stosuje się również, z uwzględnieniem art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin lub w art. 15a lub art. 15d lub art. 18e ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, (...) Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, (...) Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Z treści przywołanych regulacji wynika zatem niebudząca wątpliwości zasada prawa do pobierania tylko jednego świadczenia (wyższego lub wybranego przez uprawnionego) w sytuacji tzw. zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w tej ustawie, jak również w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie emerytalnej z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym, między innymi żołnierzy zawodowych.

Niezależnie jednak od powyższego również ustawa z 10 grudnia 1993 roku o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (tekst jednolity: Dz.U. z 2020r., poz. 586) uregulowała (w art. 7) kwestię zbiegu prawa do emerytury lub renty albo do uposażenia w stanie spoczynku lub uposażenia przewidzianego w odrębnych przepisach stanowiąc, że wypłaca się świadczenie wyższe lub wybrane przez osobę uprawnioną, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Przywołane powyżej unormowania, tj. zarówno art. 95 ustawy emerytalnej, jak i art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, wykluczają zatem możliwość wypłaty zbiegających się świadczeń wojskowych ze świadczeniami z ubezpieczeń powszechnych, poza wskazanymi przez ustawodawcę wyjątkowymi sytuacjami.

Zasada pobierania jednego świadczenia dopuszcza jednak istnienie wyjątków, a to między innymi w art. 96 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej, stanowiącego, iż „odrębne przepisy określają prawo do pobierania świadczeń w razie zbiegu u jednej osoby prawa do emerytury z prawem do renty inwalidy wojennego i wojskowego, którego niezdolność do pracy pozostaje w związku ze służbą wojskową”. Należy przy tym podkreślić, iż użycie w omawianym przepisie sformułowań „inwalidy wojennego i wojskowego” nie ma charakteru przypadkowego; zwrotów tych w szczególności nie można interpretować dowolnie, a należy poszukać ich definicji w innych mogących mieć zastosowanie przepisach. Taką regulacją są zaś niewątpliwie unormowania ustawy z 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1790). W art. 54 ust. 1 ustala ona bowiem zasady zbiegu świadczeń takich właśnie inwalidów ze świadczeniami innego rodzaju, stanowiąc, że inwalidzie wojennemu i wojskowemu, którego inwalidztwo powstało w związku ze służbą wojskową, pobierającemu rentę inwalidzką obliczoną od podstawy wymiaru obliczonej w art. 11, który nabył prawo do emerytury wypłaca się w zależności od jego wyboru: 1. rentę inwalidzką powiększoną o połowę emerytury, albo 2. emeryturę powiększoną o połowę renty inwalidzkiej. Właśnie na ten przepis powoływał się w niniejszym procesie I. G. (1), nie dostrzegając jednakże, że stosownie do normy art. 30 ust. 1 pkt 1 tej samej, inwalidą wojskowym jest żołnierz niezawodowy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, który został zaliczony do jednej z grup inwalidów wskutek inwalidztwa powstałego w czasie odbywania czynnej służby wojskowej w okresie pokoju, z wyjątkiem terytorialnej służby wojskowej pełnionej dyspozycyjnie (pkt 1) lub w ciągu 3 lat od zwolnienia z tej służby, jeżeli inwalidztwo to jest następstwem chorób powstałych lub urazów doznanych w czasie odbywania służby wojskowej.

Z kolei w myśl art. 34 powołanej ustawy, żołnierzami niezawodowymi są wyłącznie żołnierze odbywający zasadniczą służbę wojskową, odbywający przeszkolenie wojskowe, pełniący służbę przygotowawczą, pełniący służbę kandydacką, odbywający ćwiczenia wojskowe, pełniący okresową służbę wojskową lub też pełniący służbę wojskową w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

Analiza powyższych regulacji musiała zatem w ocenie sądu doprowadzić do wniosku, że w niniejszej sprawie przepis art. 54 ustawy z 29 maja 1974 roku nie znajdował zastosowania. I. G. (1) nie jest bowiem inwalidą wojskowym, o którym mowa w przywołanym powyżej przepisie, skoro pełnił zawodową służbę wojskową i w tym czasie stał się osobą niezdolną do pracy.

W tym miejscu można też wskazać, że zagadnienie prawa do pobierania jednego ze zbiegających się świadczeń emerytalno-rentowych, było już wielokrotnie wyjaśniane przez Sąd Najwyższy, między innymi w wyrokach z 4 grudnia 2013r. (II UK 223/13), z 8 maja 2012r. (II UK 237/11) oraz z 24 maja 2012 r. (II UK 261/11). We wszystkich tych orzeczeniach Sąd Najwyższy opowiedział się przeciwko możliwości jednoczesnego pobierania świadczenia wypłacanego z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz z zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.

Mając na uwadze powyższe, sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie.

SSO Monika Miller- Młyńska

Zarządzenia:

1. Odnotować,
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem i pouczeniem o apelacji doręczyć I. G.,
3. Przedłożyć z apelacją lub za 21 dni.

SSO Monika Miller-Młyńska